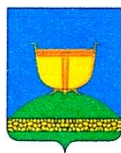

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ КАВАЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422727, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Олы Кавал авылы, Мәктәп ур.,3

**СОВЕТ БОЛЬШЕКОВАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422727, Республика Татарстан, Высокогорский район
с. Большие Ковали, ул.Школьная,3

Тел./факс: +7(84365) 60-0-38, e-mail: Bkoval.Vsg@tatar.ru

**КАРАР
26 март 2021 ел**

**РЕШЕНИЕ
№ 23**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне раслау турында

Россия Федерациясе Урман кодексы, 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Россия Федерациясе Федераль законы, 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмалардан рациональ файдалану, аларны саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге Советы,

КАРАР ИТТЕ:

1. Кушымтада бирелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталының рәсми сайтында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырырга (халыкка житкерергә).

3.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе,
Авыл жирлеге Башлыгы

Ф.К.Гыймадиев

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексы, 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль законның 61, 68, 77 статьялары, Олы Кавал авыл жирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә (алга таба - авыл жирлеге) Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

яшел утыртмалар - Биектау муниципаль районы территориясе чикләрендә архитектура-планлаштыру һәм санитария-гигиена функцияләрен башкаручы табигый һәм ясалма килеп чыккан (урманнарда, урман питомникларында, плантацияләрдәге агачлардан, куаклардан тыш,) газоннар, чәчәкләкләр, агач-куаклыклар;

агач - ян ботаклары һәм өске бәбәкләре булган 1,3 м биеклектә 5 см ким булмаган диаметрлы агач кәүсәле күпьяеллык үсемлек;

аварияле агач - үзагачның һәм тамыр системасының ныклығына йогынты ясаучы авырулар белән зарарланган агач, шулай ук авышу почмагы авыруның ачык билгеләренән башка 45 градустан артык булган агач, ул биналарның, корылмаларның, инженерлык коммуникацияләренә һәм линияләренә, шулай ук гражданнарның тормышы һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра;

куаклык - туфрак өслегендә тармакланган (агачлардан аермалы буларак) һәм өлкән хәлендә баш кәүсәсе булмаган күпьяеллык үсемлек;

газон - парк корылмаларын һәм парк корылмаларын утырту өчен фон һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элементы булып торган махсус сайлап алынган үләннәр орлыклары чәчелә торган үлән капламы (ГОСТ 28329-89 "Шәһәрләргә яшелләндерү. Терминнар һәм билгеләмәләр");

чәчәклек - бер, ике яки күпьяеллык чәчәкле үсемлекләр утыртылган геометрик яки ирекле формадагы участок;

эрәмәлек- бердәм йомык чатыр барлыкка китерүче үзеннән-үзе чәчелешле һәм куе чыгышлы агачлар һәм (яисә) куаклыклар;

яшел утыртмаларны юк итү - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесенә бирелгән рөхсәте нигезендә аларны алмаштыру яки авыл хужалыгы объектларында ремонт яисә төзелеш эшләрен алып бару зарурлыгы нигезендә башкарыла торган яшел утыртмаларның үсешен законлы рәвештә туктату;

яшел утыртмаларның бәясе агачларны, куакларны, газоннарны яки табигый үсемлекләр оешмаларының үзләренә параметрлары буенча бәяләнә торган объектларга тигез бәяле шартлы рәвештә янадан торгызуга чыгымнар белән билгеләнә. Чыгымнар структурасына утыртуга турыдан-туры бәйле бер тапкыр салулардан тыш, аларның үсешенә бөтен чоры дәвамында яшел үсентеләрне карау буенча агымдагы чыгымнар да кертелә;

яшел утыртмаларның гамәлдәге торгызу бәясе - типик төрдәге (категорияләрдәге) яшел утыртмаларның һәм яшелләндерү объектларының бәясен бәяләү, аларны төзүгә һәм тотуга бәйле чыгымнарның барлык төрләрен кушып, 1 шартлы агачка, куакка, мәйдан берәмлегенә, метрга, квадрат метрга һәм (яисә) башка чагыштырма берәмлеккә күчереп исәпләгәндә;

Яшел утыртмаларны саклау - яшел утыртмаларны, яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел массивларны төзүгә, саклап калуга һәм торгызуга юнәлдерелгән хокукый, оештыру, техник һәм икътисадый чаралар системасы.

Яшел үсентеләрне зарарлау - агач-куак үсемлекләргә ябалдашына, кәүсәсенә, ботакларына, аларның тамыр системасына зыян китерү, жир өсте өлешенә һәм үләнчел үсемлекләргә тамыр системасының үсүне туктатуга китерми торган зарарлануы. ботакларның, Зарарлану булып ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, кабыкның бөтенлеген бозылу, туфрак өслегенә тере япмасының бөтенлеген бозылу, яшел үсентеләргә яисә тамыр зонасында туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү һәм башка төрле зыян китерү тора.

яшел утыртмаларны юкка чыгару - үсемлекләргә үсүне туктатуга һәм аларның үлеменә китерә торган ябалдашына, кәүсәсенә, тамыр системасына зыян китерү;

яшел утыртмаларны законсыз кисү - рөхсәт документлары булмаганда яшел утыртмаларны юк итү;

Компенсацион яшелләндерү - юкка чыгарылган яки зарарланганнары урынына яшел утыртмаларны торгызу.

Компенсация бәясе (торгызу бәясе) - яшел утыртмаларны төзүгә һәм карап тотуга чыгымнарны да кертеп, зарарлаганда яисә юкка чыгарганда аларның кыйммәтләрен исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел утыртмаларга бәя бәясе.

Яшел утыртмаларны саклау буенча махсус вәкаләтле орган - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлегә Башкарма комитеты.

торгызу яшелләндерүе - юкка чыгарылган, жимерелгән яки зарарланганнары урынына яшел утыртмалар утырту.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

2.1. Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә урнашкан барлык яшел үсентеләр, әлеге утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренә милек формаларына бәйсез рәвештә сакланырга тиеш.

2.2. Гражданныр, вазыйфаи затлар һәм юридик затлар яшел утыртмаларны саклау чараларын гамәлгә ашырырга, яшел утыртмаларны зарарлауга яки юкка чыгаруга китерергә сәләтле законсыз гамәлләр яисә гамәлләр кылмауга юл куймаска тиеш.

2.3. Агротехник чаралар үткәругә бәйле яшел утыртмаларны карау эшләре әлеге эшчәнлек төре белән шөгыльләнү хокукына лицензия нигезендә махсулаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.4. Хужалык һәм башка эшчәнлек яшел утыртмаларны яклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проектлау документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дәрәс белешмәләр булырга тиеш, ә проект документациясендә, моннан тыш, проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысына тулы бәяләмәне үз эченә алырга тиеш.

2.5. Проект документларында төзелә һәм реконструкцияләнгән торган объектлар территориясен яшелләндерү мәсьәләсе аерым проект буларак тәкъдим ителә. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәмин итү каралмаган яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел массивларны куллану рәхсәт ителми. Яшелләндерелгән территорияләргә үстерү яшелләндерү планы нигезендә башкарыла. Юл-сукмак челтәрен үзгәртү, яшелләндерү территориясендә төрле билгеләнештәге мәйданчыкларның урнашу урыны Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге Башкарма комитеты белән килештереп кенә башкарыла.

2.6. Жир кишәрлекләре белән алыш-бирешләргә теркәгәндә һәм аларга хокукларны күчәргәндә яшел утыртмаларны мәжбүри исәпкә алу башкарыла. Шулу вакытта алар биләгән мәйдан, агачларның һәм куакларның төр составы һәм яше исәпкә алына, РФ Хөкүмәтенә 2018 елның 29 декабрәндәге 1730 номерлы карары белән расланган методика нигезендә яшел утыртмаларның бәясе санала һәм аны жирле бюджетка түләү башкарыла.

2.7. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле проектлауны, төзүне, ремонтлауны һәм башка эшләргә алып баручы барлык гражданнырга һәм милек рәвешләргә бәйсез рәвештә оешмаларга кагыла.

2.8. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәмин итми торган яшелләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан файдалану рәхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләргә рәхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куакларны кисү рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рәхсәт авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче кушымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. Шәхесне таныкый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен расый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Якындагы корылмаларга яисә киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка ориентирларга кадәр участок схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели һәм аларны расый торган документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел утыртмаларны кисү башкарылган очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Кагыла торган территорияләренең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчәрәп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яки күчәрәп утыртканда, инженерлык челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачу белән килештерү.

3.4. Авыл жирлеге Башкарма комитеты заявка-хат кәргәннән соң Гариза бирүчегә әлеге эшләрен башкаруга рөхсәте булган махсулаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап ведомосте;

3.4.2. агач-куак үсемлекләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төзелгән яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәянең (түләүнең) бәясен исәпләп чыгару. Үзагачны кискән өчен түләү РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 29 декабрәндәге 1730 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә

Югарыда күрсәтелгән эшләр Гариза бирүче хисабыннан башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдәге вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге Башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенең авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт бирү турында күрсәтмәсе проекты эзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел утыртмалар юкка чыгарыла торган Гариза бирүче, әлеге Нигезләмәгә туры китереп яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертәргә һәм компенсация яшелләндерелүе үткәрүне расый торган документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү Гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчәрелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кисү эшләре тиешле нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә Гариза бирүче акчалары исәбеннән башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын туплау, төяү һәм

алып китү эше башлап жибергәннән соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын эш башкару урынында саклау тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якин урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләрне башкаручы территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча аларны мәжбүри торгызуны башкара.

3.11. Агачны кисү өчен түләүне гамәлгә ашырмыйча агач һәм куакларны кисү авыл жиригә Башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителә:

3.11.1. яшел утыртмаларны тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү кисүләре үткәрү;

3.11.2 авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булганда, торак һәм ижтимагый биналарда яктылык режимын боза торган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда агач һәм куакларны кискәндә кисү калдыкларын жыю һәм транспортировкалау кисүне гамәлгә ашыручы юридик һәм физик зат тарафыннан башкарыла.

Яшел утыртмаларны кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә авыл жиригә Башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация яшелләндерү үткәрегә кирәк.

3.13. Авария, корыган һәм куркынычсызлыкка янауы яшел утыртмалар 2 нче кушымтага туры китереп акт нигезендә комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе аналогиясе буенча, жир кишәрлегендә хужалык эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килгән яки табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куаклык, аны гражданга яисә юридик затка тапшырганнан соң аның милкә булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үзенчә эш итә.

3.15. Яшел утыртмаларны санкцияләnmәгән кисү яисә юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. агач һәм куакларны рөхсәтсез кисү яисә рөхсәт буенча, әмма рөхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, күләмдә, токымнарны түгел;

3.15.2. ут төртү белән яндыру яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юкка чыгару яки зарарлау;

3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү;

3.15.4. үсеп килүче агачларның һәм куакларның үсешен туктату дәрәжәсенә кадәр зарарлау;

3.15.5. агачларның һәм куакларның агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлануы һәм башкалар;

3.15.6. корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7. үсә торган агачларның һәм куакларның башка зарарланулары.

3.16. Дәүләт урман фондындагы агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә

ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезлэмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үз белдеген белән кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезлэмә кагыйдәләрен үтәү авыл җирлеге территориясендә барлык гражданныр, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсацион яшелләндрерү

4.1. Компенсацион яшелләндрерү рөхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндрерү якындагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы, эмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндрерү аларның мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләрә нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яисә юкка чыгару барлыкка килгән гражданнырның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезлэмәгә ярашлы яшел утыртмаларга китерелгән зыяны табиғый формада 2 коэффициент белән юкка чыгарылган яшел утыртмаларны торгызу- компенсацион яшелләндрерү рәвешендә каплана.

5. Шәһәр төзелешә һәм эшкурарлык эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәгән килеш алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндререлгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир участкаларында, аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш алып барылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән җирләрнең башка участкаларында төзелеш оештырганда, проектка кадәрге документациядә киселәргә тиешле яшел үсентеләргә бәяләү булырга тиеш.

5.4. Биектау муниципаль районы территориясендә гражданнырның һәм юридик затларның эшчәнлегә экология законнары таләпләрен үтәгән килеш алып барыла.

5.5. Авыл җирлеге территориясендә гражданнырның һәм юридик затларның эшкурарлык эшчәнлегә яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.6. Яшелләндререлгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшкурарлык эшчәнлегә, Олы Кавал муниципаль районы Башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшкурарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

5.7. Яшелләндререлгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшкурарлык

эшчәнлеген гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләрне зарарлауга яисә юкка чыгаруга китерергә сәләтле башка гамәлләр тыела.

6. Яшел утыртмалар зарарланудан яки юкка чыгарылудан килгән зыяны түләтү

6.1. Яшел утыртмалар зарарланудан яки юк ителүдән китерелгән зыян, түбәндәге очраклардан тыш, кире кайтарылырга тиеш:

- яшел утыртмаларны планлы реконструкцияләү үткәргәндә;
- яшел утыртмаларны карау, санитар кисүләр һәм реконструкцияләгәндә;
- авария хәлендәге агачлар һәм куаклыклар;
- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өчен ТР ЭЭМ ЮХИДИ күрсәтмәләре

буенча;

- торак һәм ижтимагый биналарның яктыртылуына норматив таләпләрне тәмин итү максатларында;

- гамәлдәге инженер челтәрләренә һәм коммуникацияләренә сак зоналарында;

- яшел утыртмаларны үрчетү һәм карап тоту буенча агротехник эшчәнлек өчен махсус бирелгән территорияләрдә;

- авария һәм гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыяннарны бетерү вакытында;

- ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы боерыгы буенча янгын куркынычсызлыгын тәмин итү өчен

6.2. Кайтарылырга тиешле зыян күләме, яшел утыртмаларның компенсация бәясеннән чыгып, методика буенча билгеләнә.

6.3. Зарарлы йогынтының барлык төрләре китергән зыяны бәяләү башкарыла:

- яшел үсентеләрне законсыз зарарлаганда яисә юкка чыгарганда;

- агачларны һәм куакларны дәрәс кискәндә, үләнчел үсемлекләренә каты өслекләр белән алыштырганда;

- проектларга экология экспертизасы үткәрелгәндә һәм гамәлгә ашырыла һәм планлаштырыла торган эшчәнлекнең яшел утыртмаларга йогынтысын бәяләгәндә;

- яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел үсентеләргә кагылышлы проектларда әйләнә-тирә табигать мохитенә (ОВОС) йогынтыны бәяләү бүлекләрен эшләгәндә.

6.4. Зыяны каплау, Башкарма комитет белән килештереп, акчалата яки табигый формада башкарыла.

Акчалата формада зыяны түләгәндә, аны китергән гражданнар яисә юридик затлар компенсация бәясе күләмендә жирле бюджетка сумманы күчерәләр.

Зыяны каплауның табигый формасы булып юкка чыккан яшел үсентеләр урынына яшел утыртмалар булдыру яисә аларны башлангыч халәتكә китерү өчен компенсацион яшелләндерү тора.

Натураль формада зыян каплау зыян китергән зат белән шартнамә нигезендә махсулаштырылган оешмалар тарафыннан яшелләндерү эшләрен уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Натураль формада зыянны каплау зыянны китергән зат тарафыннан башкарма комитет рөхсәте белән мөстәкыйль рәвештә башкарылырга мөмкин. Үткәрелгән эшләрне Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты кабул иткәннән соң, зыян натураль формада түләнгән дип санала.

6.5. Теләсә кайсы формада зыян каплау яшел утыртмаларны хокукка каршы жимерүдә яисә юкка чыгаруда гаепле затларны гамәлдәге законнар нигезендә административ, дисциплинар яки жинаять жаваплылыгыннан азат итми.

6. Яшел утыртмаларны зарарлаган һәм (яисә) юкка чыгарган (кисү, жимерү) өчен жаваплылык

6.1. Индивидуаль торак төзелешендә гомуми файдаланудагы территориядә яшел утыртмаларның торышын күзәтү беркетелгән территорияләр чикләрендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Агачларның авария хәлен ачыклаганда, теләсә нинди милек рәвешендәге предприятиеләргә һәм оешмаларга алар биләмәсендәге территориядәге авария хәлендәге ситуацияне бетерү буенча чаралар күрергә тәкъдим ителә.

6.3. Яшел утыртмаларны законсыз зарарлаган һәм (яисә) юкка чыгарган (кискән, жимергән) өчен гаепле затлар законда билгеләнгән тәртиптә гамәлдәге законнар нигезендә жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла.

7. Әлеге Тәртипнең үтәлешен контрольдә тоту

Әлеге Нигезләмәнең үтәлешен, рөхсәт документациясенә яшел үсентеләрне кисүне үткәрүгә һәм кисүгә бирелгән рөхсәт шартлары белән туры килүен Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлегенә Башкарма комитеты контрольдә тоту.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районының Олы Кавал авыл
жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә керми торган физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге
жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү
тәртибе турында Нигезләмәгә

Биектау муниципаль районы Олы Кавал
авыл жирлеге Башкарма комитеты
житәкчесенә

_____
_____
_____тан
(оешманың атамасын яки Ф.И.А., адресын
күрсәтергә)

Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен чикләнгән кисүгә гариза

_____
_____
(оешманың атамасын яки Ф.И.А. һәм жир кишәрлегенә хокук төрен күрсәтергә)
милкендәге жир кишәрлегендә урнашкан агачларны, куакларны, үсемлекләрне
(кирәклесен сызарга) кисүне рәхсәт итүегезне сорыйм

_____
(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеге түбәндәгеләр булу белән характерлана:

агачлар _____шт.

куаклар _____шт.

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында кисүнең
компенсацион бәясен түләргә һәм агач-куак үсентеләрен компенсацион утырту
үткәргә йөкләмә алам.

_____
(Дата)

_____
(Ф.И.А.)

_____
(Имза)

1. Беренчел-рәхсәт документлары.
2. Кисү күздә тотыла торган яшел утыртмаларның төрен һәм санын күрсәтеп жир
кишәрлеге планы

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәгә

Яшел утыртмаларны киселергә тиешле дип тану турында АКТ

Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлегенә Башкарма комитеты
_____ ав. « _____ » _____ ел

1. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)
2. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)
3. _____
(Ф. И. А., вазыйфасы)

составындагы комиссия яшел утыртмаларны тикшерүне үткәрде.

Тикшерү нәтижәләре буенча билгеләнде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Ф. И. А.)
2. _____
(имза) (Ф. И. А.)
3. _____
(имза) (Ф. И. А.)